

El dia de l'ós - Joan-Lluís Lluís

A *Conversa amb el meu gos sobre França i els francesos*, Joan-Lluís Lluís (Perpinyà, 1963) repensava la història, la seva interpretació, i sobretot els maldecaps que tenen els catalans per utilitzar la llengua materna a França. *El dia de l'ós* forma part del mateix moviment, només que presentat sota la forma de la ficció. L'autor se serveix d'un lloc tan connotat com Prats de Molló per projectar-hi l'al·legoria d'un poble ocupat pels soldats i sotmès als mestres, on la discrepància és tan singular que rep el nom de follia.

La llegenda de l'ós que tornarà per expulsar els francesos falca la trama del llibre, ja que serveix de suspens, d'amenaça i de resolució. El poble purga els seus errors amb resignació, si no amb una certa pressa gens dissimulada per incorporar-se al bàndol dels guanyadors. Davant el domini de l'estat, només queda l'escàs consol de la llegenda, vella i periclitada. Als nous temps, pot oposar-s'hi tan sols la brutícia, el suïcidi, una llengua silenciada i les eines del camp, rovellades i anacròniques.

En els últims anys, el Rosselló s'ha revelat com un país productor de llibres breus i llegidors, àgils sense deixar de ser metafòrics: si Joan-Daniel Bezsonoff recrea una llengua molsuda i gustosa, Lluís utilitza un català gairebé estandarditzat: literari i real. *El dia de l'ós* és una bona novel·la curta, feta de sobreentesos i de capítols breus, que es llegeix sense entrebancs ni desviacions. En la mesura que sotmet la situació a una autòpsia, l'autor no ofereix alternatives. El rerefons, en tot cas, és desolador: la violència quotidiana a penes dissimulada, Barcelona com a mirall amenaçador, el silenci recelós com a estratègia, el desempar i la fugida com a solució, la llengua catalana com a celebració ecològica de periodicitat anual. Joan-Lluís Lluís retrata un poble fora del temps que ens ofereix una estona de satisfacció literària i ens deixa una ombra al cor.